

Sygn. akt III AUa 1897/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2014 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

| | |
|-----------------|---|
| Przewodniczący: | SSA Daria Stanek |
| Sędziowie: | SSA Grażyna Czyżak SSA Aleksandra Urban (spr.) |
| Protokolant: | stażysta Katarzyna Pankowska |

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2014 r. w Gdańsku

sprawy M. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wysokość składek na ubezpieczenie wypadkowe

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 10 czerwca 2013 r., sygn. akt VII U 3107/12

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1897/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. decyzją z dnia 1 października 2012r. podwyższył stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującą płatnika składek M. G. (...) w roku składkowym obejmującym okres od 01 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r. o 50,00%. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż dla grupy działalności płatnika prawidłowo ustalona stopa procentowa wynosi 2,26% , podczas gdy płatnik opłacał składkę zaniżoną według stopy 2 procentowej.

Od decyzji powyższej odwołał się płatnik M. G. zarzucając: naruszenie przepisu art. 32ust 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych poprzez jego niezastosowanie i opóźnione przesłanie zawiadomienia, o którym mowa w tym przepisie, naruszenie art. 6 kpa poprzez jego niezastosowanie, naruszenie art. 34 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych poprzez zastosowanie w sytuacji , do której przepis ten się nie odnosi. W uzasadnieniu odwołania skarżący wskazywał, iż brak jest podstaw

do zastosowania w stosunku do niego sankcji z art. 34 przywoływanej ustawy, albowiem znajduje ona zastosowanie wyłącznie w razie nieprzekazania lub przekazania nieprawdziwych danych, o których mowa w art. 31 ustawy. Wskazał na konieczność odróżnienia danych nieprawdziwych od nieprawidłowych. Zaprzeczył także aby otrzymał pisma, na które powołuje się pozwany. O stopie procentowej wynoszonej dla jego działalności 2,26% dowiedział się dopiero z zaskarżonej decyzji.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 10 czerwca 2013 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku - VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. i ustalił, że M. G. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) M. G. nie jest zobowiązany do opłacania stopy procentowej składki na ubezpieczenia wypadkowe w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2012r do 31 marca 2013r podwyższonej o 50%.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł o następujące ustalenia faktyczne. Skarżący płatnik składek M. G. (...) w okresie objętym sporem zatrudnił 12 pracowników. W okresie poprzedzającym ten okres zatrudnił on nie więcej niż 9 pracowników i w związku z tym uiszczał składkę na zasadach określonych art. 28 ust 1 ustawy wypadkowej. Płatnik należy do grupy działalności ustalonej według PKD ujętego w rejestrze REGON. W dokumencie ZUS IWA za rok 2011 z 26 stycznia 2012r. wskazano rodzaj działalności według (...). Dla tego rodzaju działalności ustalona jest stopa procentowa składki na ubezpieczenia wypadkowe wynosząca 2,26 %. Z uwagi na to, że roku 2012 liczba zatrudnionych przez płatnika pracowników po raz pierwszy przekroczyła 9 osób, prowadząca sprawy kadrowe K. W. dwukrotnie zasięgała u pozwanego porady na temat wysokości obowiązującej stopy procentowej składki na ubezpieczenia wypadkowe i dwukrotnie uzyskała odpowiedź, że stopa ta wynosi 2%. Od kwietnia 2012 r. do września 2012r. płatnik opłacał składkę na ubezpieczenie wypadkowe według stopy w wysokości 2 % zamiast należnej 2,26 %. Kierowane do płatnika, na adres jego miejsca zamieszkania w G. ul (...), przesyłki określające prawidłową stopę procentową składki na ubezpieczenia wypadkowe z dnia 20 sierpnia 2012r. i 10 września 2012r. powróciły do nadawcy jako "niepodjęte w terminie." M. G. w tym czasie nie przebywał w miejscu zamieszkania. Ten adres w dokumencie ZUS IWA z 26 stycznia 2012r. wskazany został jako adres do korespondencji. W kolejnym ZUS IWA z dnia 28 stycznia 2013r. jako adres do korespondencji wskazano adres miejsca działalności gospodarczej. Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 1 października 2012r. pozwany podwyższył stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującą płatnika składek M. G. (...) w roku składkowym obejmującym okres od 01 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r. o 50,00%. , określając ją na 3,39%

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy zważył, iż odwołania płatnika M. G. zasługiwało na uwzględnienie. Sąd ten wskazał, że swoistą sankcją wobec płatnika składek za podanie przez niego nieprawdziwych lub za nieprzekazanie wymaganych danych, o których mówi przepis art. 31 „ustawy” stanowi przepis art. 34 ust. 1 „ustawy”. Zgodnie z jego brzmieniem jeżeli płatnik składek nie przekaże danych lub przekaże nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31, co spowoduje zaniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala, w drodze decyzji, stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości 150 % stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Płatnik składek zobowiązany jest opłacić zaległe składki wraz z odsetkami za zwłokę. W ust. 2 przepis ten stanowi, że jeżeli płatnik składek nie przekaże danych lub przekaże nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31, co spowoduje zawyżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. W przywołanym wyżej art. 34 „ustawy” znajduje się odesłanie do jej art. 31. Wykładnia tego przepisu, w szczególności ust. 6 pkt. 1-4 pozwala na przyjęcie, iż pod pojęciem danych należy rozumieć: dane identyfikacyjne płatnika składek, określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych; rodzaj działalności według PKD; liczbę ubezpieczonych zgłoszonych do ubezpieczenia wypadkowego i adres płatnika składek, nie zaś ustaloną stopę procentową. Analogiczne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie III AUA 753/2008, a także Sąd Apelacyjny w Gdańsku w postanowieniu z dnia 10 września 2010r. w sprawie III AUa1/10 oraz w wyroku z dnia 7 września 2011 r. w sprawie III AUa 345/11). W ocenie Sądu, nie powinno budzić wątpliwości, iż przepis art. 34 „ustawy” uprawniający do nałożenia na płatnika składek sankcji finansowej w postaci

podwyższenia składki musi być wykładany ściśle. Ponadto w literaturze przyjmuje się, iż jedynie zawinione zachowanie płatnika kwalifikuje się do subsumcji niniejszego przepisu. Świadczy o tym nie tylko sam przepis stwierdzający o konieczności opłaty odsetek jedynie za zwłokę, ale także przepis karnoprawny art. 219 k.k., który to statuuje umyślny czyn zabroniony polegający na niedopełnieniu obowiązków związanych z ubezpieczeniami społecznymi (Komentarz do art.34 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych pr. D.E. Lach, S. Samol, K. Ślebzak, Oficyna 2010). W okolicznościach przedmiotowej sprawy nie było sporne, iż płatnik składek zatrudniał w spornym okresie ponad 10 pracowników, zatem sankcja przewidziana w art. 34 ust. 1 mogłaby go dotyczyć wyłącznie w sytuacji nie przekazania danych lub przekazania nieprawdziwych danych, o których mowa w art. 31, czego jednak pozwany odwołującemu się nie zarzucił. Wadliwość polegała wyłącznie na błędnym określeniu stopy procentowej składki odpowiednio tj. 2% zamiast 2, 26 %. Nie uzasadnia także powyższej sankcji to, że płatnik nie dokonał korekty wysokości składek w następstwie kierowanych do niego przesyłek, których – co niesporne –nie odebrał. Brak bowiem także podstaw do zastosowania takiej sankcji z tych przyczyn. W tym stanie rzeczy nie sposób uznać aby płatnik nie przekazał danych czy przekazał niewłaściwe dane skutkujące możliwością zastosowania sankcji z art. 34 „ustawy”. Mając powyższe na uwadze, na podstawie przywołanych wyżej przepisów w związku z art. 477¹⁴ § kpc Sąd orzekł jak w wyroku

Apelację od powyższego wyroku wywiódł organ rentowy, zaskarżając go w całości i zarzucając: naruszenie przepisu prawa materialnego tj. art. 34 ust. 1, ust. 3 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst z 2009r. Dz. U. Nr 167, poz. 1322) poprzez jego błędną wykładnię i brak zastosowania, a mianowicie poprzez uznanie, iż sankcja w postaci podwyższenia o 50% stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe nie znajduje w niniejszej sprawie zastosowania; naruszenie przepisu prawa procesowego tj. art. 233 k.p.c. polegające na braku wszechstronnego rozważenia materiału, co doprowadziło do sprzecznych istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci błędnego ustalenia, iż wnioskodawca nie przekazał pozwanemu prawidłowych danych. Wskazując na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi instancji. W uzasadnieniu apelujący podniósł, iż w niniejszej sprawie płatnik źle oznaczył stopę na 2.00% zamiast 2.26%. Powinien był oznaczyć stopę według swojego profilu działalności - roboty związane z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej - kat. ryzyka 8 a to 2.26% (załącznika nr 1 do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 listopada 2002 r.) . W poprzednim okresie rozliczeniowym płatnik obowiązywała stopa procentowa 1,67%. W roku 2012 płatnik wykazał 13 ubezpieczonych. Obowiązkiem płatnika było więc dokonać należytej staranności i ustalić poprawną stopę procentową dla swojego profilu działalności. Zatem zaniżenie stopy jest tu zawinionym działaniem płatnika - źle ustalił dla swojego profilu działalności stopę wypadkową oraz nie wskazał adresu do doręczeń, pod którym byłaby odbierana kierowana do niego korespondencja, co pozwoliłoby na szybkie skorygowanie stwierdzonych błędów i uniknięcie sankcji. Błąd płatnika nie sposób zatem traktować inaczej niż jako przekazanie nieprawdziwych danych. Spełniona zatem została dyspozycja art. 34 ustawy „wypadkowej”.

W odpowiedzi na apelację płatnik wniósł o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest bezzasadna i jako taka nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, że celem postępowania apelacyjnego jest ponowne rozpoznanie sprawy pod względem faktycznym i prawnym, a ponieważ ocena zarzutów odnoszących się do naruszenia prawa materialnego może być dokonana jedynie na podstawie prawidłowo ustalonego stanu faktycznego sprawy, to w pierwszej kolejności rozważenia wymaga podniesiony zarzut sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Zwrócić należy uwagę, iż apelujący formułując powyższy zarzut nie wskazał jednocześnie, które ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego są w jego ocenie błędne /ustalone fakty nie zaistniały/, czy też jakie ustalenia faktyczne dodatkowo

należałoby poczynić /fakty wskazać/, a zakwestionował wyłącznie dokonaną przez Sąd Okręgowy materialno prawną ocenę ustalonych faktów, skupiając się na wykazaniu, że płatnik przekazał nieprawdziwe dane.

Mając na uwadze, że apelujący w istocie nie zakwestionował żadnych faktów ustalonych przez Sąd Okręgowy, Sąd Apelacyjny zaakceptował w całości ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji, traktując je jak własne, nie widząc w związku z tym konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNP 1999, nr 24, poz. 776).

Przechodząc z kolei do omówienia zarzutu naruszenia prawa materialnego, wskazać należy, iż Sąd Apelacyjny w pełni podziela ocenę prawną, jakiej dokonał sąd pierwszej instancji, uznaje ją za wyczerpującą, a tym samym nie ma potrzeby powtarzać w całości trafnego wyводу prawnego /por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2006 r., IV CK 380/05; z dnia 16 lutego 2005 r., IV CK 526/04; z dnia 27 listopada 2003 r., II UK 156/03/.

Zaakcentowania jedynie wymaga, iż stosownie do treści art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych /Dz.U.2009.167.1322/ zwykłą stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe skutkuje nie każde zaniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, a jedynie te spowodowane przez płatnika składek nie przekazaniem danych lub przekazaniem nieprawdziwych danych, o których mowa w art. 31 ustawy.

W konsekwencji, jeżeli płatnik przekazał prawidłowe dane o jakich mowa w art. 31 ustawy, a tylko zaniżył stopę procentową składki na ubezpieczenie społeczne, to brak jest podstaw do ustalenia stopy procentowej składki na cały rok składkowy w wysokości 150 % stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych, w trybie art. 34 ustawy.

W myśl art. 31 przywołanej ustawy, dane o których mowa w art. 34, to wskaźniki częstości: poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem; poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich; zatrudnionych w warunkach zagrożenia, które płatnik składek przekazuje do dnia 31 stycznia danego roku za poprzedni rok kalendarzowy w informacji zawierającej w szczególności: dane identyfikacyjne płatnika składek, określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych; rodzaj działalności według PKD; liczbę ubezpieczonych zgłoszonych do ubezpieczenia wypadkowego; adres płatnika składek.

Odnosząc powyższe do realiów przedmiotowej sprawy podzielić należy ocenę Sądu Okręgowego, iż płatnik stosownie do ciążącego na nim obowiązku przekazał na druku ZUS IWA wskazane wyżej dane, a ich prawdziwość nie była przez organ rentowy kwestionowana.

Podkreślenia wymaga, iż oceniając przez pryzmat wskazanych przez płatnika na formularzu ZUS IWA danych, prawidłowa stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe to 2,26 %, i błąd płatnika który wskazał 2,00 % był bezsporny.

Stosownie jednak do treści art. 31 ustawy wypadkowej, stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe nie jest żadną z „danych”, o jakich mowa w tymże przepisie, a jak wskazano wyżej, zwykłą stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe skutkuje zaniżenie stopy procentowej, ale tylko to spowodowane nie przekazaniem przez płatnika danych lub przekazaniem nieprawdziwych danych, o których mowa w art. 31 ustawy.

Podsumowując, w ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji dokonał prawidłowej oceny faktycznej i materialnoprawnej, zarzuty organu rentowego naruszenia prawa materialnego i procesowego okazały się chybione, a zatem zaskarżony wyrok odpowiada prawu.

Mając na uwadze powyższe, na mocy art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.